

1. Referentie

Referentie	Coussée, F. (2003). <i>Die kinderen hebben hier alles wat ze nodig hebben. profilering en taakstelling van het jeugdwerk (ook) vanuit het perspectief van jongeren. Onderzoek i.o.v. stad Genk, eindverslag.</i> Onuitgegeven onderzoeksrapport, UGent, Vakgroep Sociale Agogiek.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

De onderzoekers richten zich op het reconstrueren en zichtbaar maken van de feitelijke effecten van concrete beleidsinteracties op de vrijetijdsbesteding en vrijetijdsbeleving van jeugdigen in Genk. De vraag hierbij is of het jeugdwerk de jeugdigen ondersteunt in hun ontplooiingskansen. Niet de jeugdige zelf is dus in eerste instantie voorwerp van het onderzoek, als wel het jeugdbeleid. Het onderzoek moet een bijdrage leveren aan het ruimere debat over de uitgangspunten van het Genkse jeugdbeleid. Men vertrekt hierbij vanuit de leefwereld van de jeugdigen. Naast bevindingen en conclusies van het onderzoek werden eveneens aanbevelingen en beleidssuggesties opgenomen in dit onderzoeksrapport.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Jeugdwerk, vrijetijdsbeleving, vrijetijdsbesteding

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Stadsbestuur Genk
Onderzoeker(s)	Filip Coussée Vakgroep Sociale Agogiek Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen UGent Henri Dunantlaan 2 9000 Gent Tel: 09/ 264 62 81 Fax: 09/ 264 64 93 http://www.agogiek-rug.org/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	-Wat moet het jeugdwerk doen in de socialisatie van jeugdigen teneinde de ontplooiingskansen van jeugdigen te ondersteunen? - Hoe verhoudt het feitelijke aanbod zich tot de algemene doelstelling? - Welke zijn de selectiemechanismen die de aansluiting van het jeugdwerk bij de leefwereld van de jeugdigen mede bepalen, en in welke richting werken deze selectiemechanismen?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwalitatief, interpretatief onderzoek via interviews met jeugdigen en jeugd(welzijns)werkers aangevuld met kwantitatief onderzoek a.d.h.v. enquêtes. Het onderzoek bestaat uit drie luiken: - Kwalitatieve onderzoeksrond: Om de diversiteit in vrijetijdsbesteding en -beleving bij jeugdigen op concreet handelingsniveau te meten, werden mondelinge interviews afgenomen van jeugdigen, en dit op verschillende locaties (chiro, zelforganisaties, basisscholen, secundaire scholen,). -Enquête: In deze fase werd een vragenlijst afgenomen van een representatieve groep 10-jarigen en 15-jarigen. Bij de 10-jarigen werden de vragenlijsten klassikaal afgenomen, bij de 15-jarigen werd geopteerd voor een postenquête. - Interviews met jeugdigen en jeugd(welzijns)werkers: men koos om te werken met aparte gesprekken met alle coördinatoren van het jeugdwelzijnswork en andere belangrijke actoren in het Genkse jeugdwerkbeleid.
Onderzochte groep	Onderzoeksluik 1: 50 tienjarigen en 58 vijftienjarigen werden geïnterviewd. Onderzoeksluik 2: Bij 664 10-jarigen werd een vragenlijst afgenomen in de klas en 303 15-jarigen vulden een postenquête in. Onderzoeksluik 3: Gesprekken met verschillende coördinatoren uit 8 verschillende jeugdwerkorganisaties. Focusgroepen met 6 autochtone kinderen uit het vierde leerjaar, daarnaast interviews met 11 kinderen uit het bijzonder lager onderwijs (type 1 en type 8).
Bereik	Lokaal (Genk)

7. Resultaten

Vrijetijdsbesteding	Vrijetijdsbestedingspatronen en verschillen voortkomend uit de 'klassieke' breuklijnen (geslacht, afkomst,...) die in andere onderzoeken vastgesteld werden kloppen ook voor Genk. De grootste verschillen tussen de vrijetijdsbestedingen van jongeren situeren zich in het maatschappelijk georganiseerde aanbod. Het aanbod wordt teveel uitgebouwd op basis van de veronderstelde noden van een geconstrueerde groep. Het jeugdwerk bevestigt de bestaande maatschappelijke breuklijnen, eerder dan ze te doorbreken.
Socio-economische & culturele factoren	Sociaal-economisch gezien wordt er voor het buurthuis een omgekeerd mattheüseffect vastgesteld. Verder lijkt het erop dat de sociaal-economische breuklijn (hier op woonplaats en werksituatie ouders) een sterker effect heeft op activiteitspatronen dan etniciteit.
Jeugdwerk	"Noden en behoeften" worden vaak geconstrueerd volgens de klassieke breuklijnen. Non-participatie aan het jeugdwerk wordt anders gethematiseerd naargelang de nood van de jeugdigen ingeschat wordt. Jeugdwerk heeft vooral een opvoedingsondersteunende werking. Niet alle gebruikers hebben evenveel aan het jeugdwerk. Jeugdwerk geeft jongeren vooral de gelegenheid om bij hun vrienden te zijn. Jeugdwerkers beschrijven hun opdrachten op veel verschillende manieren, maar de combinatie 'vorming' en 'vrije tijd' komt altijd aan bod.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

Het onderzoeksrapport is uitgevoerd in opdracht van het Stadsbestuur Genk. Het onderzoek probeert een antwoord te formuleren op de vraag wat het jeugdwerk bewerkstelligt in de wereld van kinderen en jongeren. Meer specifiek probeert men vanuit een bevraging van jeugdigen na te gaan hoe het jeugdwerk inspeelt op een realiteit die zich ook onafhankelijk van het jeugdwerk zou ontwikkelen en ontwikkelt. De onderzoeker doet dit aan de hand van de reële tijdsbestedingactiviteiten (en beleving) van jeugdigen. Dit probeert hij dan te betrekken

op het jeugdwerk. De toetsing van het jeugdwerkaanbod aan de diversiteit van situaties waarin jeugdigen opgroeien, gebeurt via een bevraging van jeugdigen. Gezien het jeugdwerkaanbod zich situeert in de vrije tijd, wordt de diversiteit van situaties waarin jeugdigen opgroeien in kaart gebracht via de diversiteit van tijdsbestedings- en -belevingspatronen in de vrije tijd.

Het onderzoek is opgedeeld in drie onderzoeksluiken.

Het eerste luik bestaat uit interviews met jeugdigen. Zo wil men nagaan wat de diversiteit is in de vrijetijdsbesteding en -beleving. Het gaat om de vraag welke betekenis, welke waarde jeugdigen hechten aan concrete activiteiten. De interviews werden afgenomen op diverse locaties. Deze kwalitatieve onderzoeksrondte bracht de onderzoeker tot een aantal "vrijetijdspatronen en -belevingen" en een zevental discussielijnen. Dit luik hielp ook om de inhoud en vorm te bepalen van de vragen in het kwantitatief tweede luik.

In de tweede fase werd een vragenlijst afgenomen van een representatieve groep 10-jarigen en 15-jarigen. Dit stelde de onderzoekers in staat om vrijetijdsbestedingspatronen en -belevingen te koppelen aan variabelen als leeftijd, geslacht, etniciteit, woonplaats en "sociaal-economische status". Tezelfdertijd boden de resultaten handvatten om het gesprek met jeugdwerkers op te starten rond "de pedagogiek van het jeugdwerk" in al haar facetten. De vragenlijsten voor de 10-jarigen werden in scholen afgenomen. Voor de 15-jarigen was er een postenquête voorzien.

Voor de derde fase werd er geopteerd voor aparte gesprekken met alle coördinatoren van het jeugdwelzijnsbeleid en andere belangrijke actoren in het Genkse jeugdbeleid. Er werden ook jeugdigen extra ondervraagd. Deze waren een gemiste doelgroep ofwel een groep bij wie de onderzoeker zijn resultaten wilde toetsen c.q. verdiepen. De onderzoeker wilde samen met de jeugdwerkers nagaan in welke mate de activiteiten van het jeugdwerk aansluiten bij wat jongeren willen realiseren in de vrije tijd.

De resultaten in het onderzoek zijn opgebouwd aan de hand van de onderzoeksvragen. Er zijn een aantal belangrijke bevindingen op te merken.

Vrijetijdsbestedingspatronen en verschillen voortkomend uit de 'klassieke' breuklijnen (geslacht, afkomst,...) die in andere onderzoeken vastgesteld werden kloppen ook voor Genk. De grootste verschillen tussen de vrijetijdsbestedingen van jongeren situeren zich in het maatschappelijk georganiseerde aanbod. Het aanbod wordt teveel uitgebouwd op basis van de veronderstelde noden van een geconstrueerde groep. "Het jeugdwerk bevestigt de bestaande maatschappelijke breuklijnen, eerder dan ze te doorbreken." "Noden en behoeften" worden vaak geconstrueerd volgens de klassieke breuklijnen. Non-participatie aan het jeugdwerk wordt anders gethematiseerd naargelang de nood van de jeugdigen ingeschat wordt. Jeugdwerk heeft vooral een opvoedingsondersteunende werking.

Sociaal-economisch gezien wordt er voor het buurthuis een omgekeerd mattheüseffect vastgesteld. Verder lijkt het erop dat de sociaal-economische breuklijn (hier op woonplaats en werksituatie ouders) een sterker effect heeft op activiteitspatronen dan etniciteit. Voor het jeugdhuis geldt er dan weer een regulier mattheüseffect.

Niet alle gebruikers hebben evenveel aan het jeugdwerk. Jeugdwerk geeft jongeren vooral de gelegenheid om bij hun vrienden te zijn. Jeugdwerkers beschrijven hun opdrachten op veel verschillende manieren, maar de combinatie 'vorming' en 'vrije tijd' komt altijd aan bod.

In dit eindrapport worden geen hapklare en concrete maatregelen beschreven. De bedoeling van het onderzoek is niet opgesteld uit een "oplossingsstrategie". De onderzoeker heeft er zich bewust op gericht suggesties te formuleren om uitgangspunten die beleid en praktijk vorm geven bij te sturen of minstens te expliciteren en ter discussie te stellen. Er zijn zeven discussielijnen geformuleerd die een kritische blik van het jeugdwerk vragen.